

รายงาน

เปิดประตูพลังงาน“รัสเซีย” ถอดบทเรียนสู่พลังงานไทย

เมื่อเร็ว ๆ นี้ คณะผู้บริหารของกลุ่ม ปตท. ซึ่งประกอบด้วยนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ประธาน ปตท. และนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร ได้เดินทางไปศึกษาดูงานการจัดการพลังงานที่สหพันธรัฐรัสเซีย โดยมุ่งเน้นการศึกษาหน่วยงานด้านพลังงาน เพื่อหวังจะนำประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษารายนี้ มาถอดบทเรียนและประยุกต์ใช้กับกิจการพลังงานของไทย และยังมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการ รวมทั้งทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานพลังงานของไทย หลังจากการได้เข้าพบได้มีการสรุปความเห็น ซึ่งขอยกหน่วยงานที่สำคัญๆ มาอีก 2 หน่วยงาน

หน่วยงานแรก Mr. Anatoly Yanovsky รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพลังงานรัสเซีย นำโดยนายปิยสวัสดิ์ อัมระนันทน์ ประธาน ปตท. และนายเทวินทร์ วงศ์วานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร และพบหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทรวงพลังงาน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวทางในการพัฒนาธุรกิจพลังงานของรัสเซีย ในการบริหารจัดการพลังงาน เนื่องจากรัสเซียถือเป็นประเทศมหาอำนาจและมีแหล่งพลังงานที่ใหญ่ของโลก รวมทั้งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่คอยดูแล การจัดสร้างความสะดวกให้กับรัฐบาล

Mr.Anatoly Yanovsky ได้อธิบายถึงการจัดการโครงสร้างการจัดการพลังงานใหม่ ๆ เพื่อเป็นการยกระดับคุณภาพ การเข้าถึงทรัพยากรของคนในชาติ การสร้างประโยชน์สูงสุดให้ประเทศ ซึ่งถือเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่ง นอกจากนี้ยังมีแผนนโยบาย เพื่อลดสัดส่วนรายได้ของประเทศ จากการพึ่งพาภาคส่วนพลังงาน (น้ำมัน ก๊าซ และถ่านหิน) และได้เพิ่มความสำคัญของสินค้าและบริการอื่นๆ

นอกจากนี้ ยังได้เน้นเรื่องการพัฒนาด้านเทคโนโลยี มีความสำคัญเพื่อให้ต้นทุนการผลิตต่ำสุด และลดการพึ่งพาจากต่างชาติ และเป็นจุดดึงดูดการลงทุนด้านพลังงาน ส่วนปัญหาการการค้าขายระหว่างชาติจึงไม่ใช่อุปสรรค เพราะรัสเซียรู้ตัวว่ากำลังทำอะไรอยู่ ไม่มีใครหยุดได้ นอกจากตัวเอง ทั้งนี้ รัสเซียได้ใช้ความพยายามในการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมที่มีมากกว่า 2,000 แหล่ง โดยเฉพาะในพื้นที่ที่ยังไม่เคยพัฒนา แต่ยังคงต้องคิดถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องใหญ่ด้วย ..

Mr.Anatoly Yanovsky

สำหรับสัดส่วนการผลิตไฟฟ้ายังคงใช้พลังงานจากนิวเคลียร์ พลังน้ำ และพยายามลดการใช้ถ่านหิน รัสเซียมีความมั่นใจในการผลิตไฟฟ้าจากนิวเคลียร์สูงมาก และมั่นใจในความปลอดภัย เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นที่เซอร์โนบิว ปัจจุบันอยู่ที่ยูเครนนั้น เกิดขึ้นเพียงครั้งแรก และครั้งเดียว การต่อต้านทางสังคมไม่เคยเกิดขึ้น แต่ไม่ได้หมายความว่าไม่จัดการ หากแต่ต้องมีความโปร่งใสและมั่นใจในระบบการจัดการ

รัสเซียเน้นเพิ่มประสิทธิภาพลดต้นทุน

รัฐบาลสนับสนุนให้เกิดการขุดเจาะโดยใช้เทคโนโลยีของตัวเอง มีการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพ และต้นทุนยังเป็นสิ่งสำคัญในการแข่งขันอยู่ การใช้ AI, Big data, digital economy ล้วนอยู่ในนโยบายทั้งสิ้น โดยมีความพยายามในการร่วมมือกับนานาประเทศ เพื่อให้เกิดการสร้างความร่วมมือเรื่องการจัดการตลาดก๊าซ พยายามให้เกิดการพูดคุยกันระหว่างผู้ผลิต และผู้บริโภค เพื่อให้การคาดการณ์มีความแม่นยำมากขึ้น

สำหรับระบบการแบ่งผลประโยชน์ของรัฐบาลมีการผสมผสานทั้ง Production sharing contract และการจัดเก็บค่าภาคหลวง แต่ที่สำคัญปิโตรเลียมเป็นของประเทศ รัฐบาลต้องจัดการให้เกิดสมดุลระหว่าง รายได้ และการลงทุนแต่จะต้องไม่ให้เกิดการผูกขาดด้านพลังงาน

ทั้งนี้ บริษัท น้ำมันก๊าซแห่งชาติมีความเป็น International company เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด ไม่มีอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ แต่ต้องตรวจสอบได้

ส่วนการดำเนินนโยบายด้านพลังงานต้องสะท้อนความต้องการทางสังคม และต้องต่อเนื่อง ในรัสเซียมีการกำหนดนโยบาย 2035 เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมระยะยาว พร้อมทั้งสนับสนุนพลังงานสะอาด

FAS คุมแข่งขันทางการค้าเพื่อความยุติธรรม

ขณะที่ทีมผู้บริหารของ ปตท. ได้เข้าพบผู้บริหารของ Federal Antimonopoly Service (FAS) สำนักงานคณะกรรมการแข่งขันทางการค้า ซึ่งเป็นหน่วยงานก่อตั้งขึ้นโดยคำสั่งของประธานาธิบดีของสหพันธรัฐรัสเซีย ในปี พ.ศ. 2547 เพื่อให้เกิดการแข่งขันโดยเสรี โดยจะต้องให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการผลิตบริการด้วยราคาที่เหมาะสม และไม่มีการผูกขาด รวมทั้งปกป้องผู้ผลิตรายเล็กไม่ให้รายใหญ่กีดกันออกจากตลาดมีหน้าที่ดูแลควบคุม และบังคับใช้กฎหมายการต่อต้านการผูกขาดในตลาดสินค้าและบริการของรัฐบาลรัสเซีย ได้แก่ การค้ำหนุนน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ และพลังงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ด้านโทรคมนาคม และการขนส่งของประเทศ เป็นต้นสร้างกลไกการควบคุม ตรวจสอบที่โปร่งใส ให้เกิดการแข่งขันทางการค้าอย่างเป็นธรรมภายในประเทศ และสร้างประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง

คณะทำงานยังได้มีความพยายามจัดทำข้อเสนอแนะ เพื่อให้การกำหนดราคาซื้อขายมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีเป้าหมายสูงสุดในการจัดตั้งตลาดรวมในการซื้อขายน้ำมันและก๊าซธรรมชาติรวมถึงพลังงานไฟฟ้าภายในปี 2025

การกำหนดนโยบายสำหรับการลงทุนจากต่างชาติ และวิธีการตรวจสอบเพื่อมิให้เป็นอันตรายกับความมั่นคงของชาติ

หลักเกณฑ์การกำหนดราคาน้ำมันของรัสเซีย

สำหรับหลักเกณฑ์ในการกำหนดราคาน้ำมันประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ 1. ดัชนีราคาสินค้าอุปโภคบริโภค 2. ดัชนีการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และ 3. ดัชนีราคาน้ำมันตลาดโลก (ค่าเฉลี่ยดัชนีราคาจากตลาดซื้อขาย Rotterdam ตัวแทนของฝั่งโลกตะวันตก และตลาดซื้อขายสิงคโปร์

ซึ่งเป็นตัวแทนของฝั่งโลกตะวันออก)

ปัจจุบันรัฐบาลรัสเซียมีความพยายามที่จะลดสัดส่วนการพึ่งพา รายได้ของประเทศ จากภาคส่วนของน้ำมัน และก๊าซธรรมชาติลง โดยเน้น การเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตสินค้าใช้เองภายในประเทศ โดยใน เดือนธันวาคม 2017 ได้ออกกฎหมายในการกำหนดแนวทางการปรับโครงสร้าง เศรษฐกิจของประเทศ และเพิ่มมาตรการการแข่งขันในภาคส่วนต่างๆ

รัฐบาลได้มีการให้ภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบ ผ่านวิธีการต่างๆ เช่น การออก Tariff จะต้องได้รับการยอมรับจากองค์กร คู่แข่งหรือผู้บริโภครก่อนจึงจะสามารถประกาศใช้ได้หรือในการออกกฎหมายที่ เกี่ยวข้องนั้นต้องมีการตีพิมพ์เป็นร่างเพื่อให้ประชาชนเข้าถึง และมีสิทธิในการ แสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปสู่กระบวนการปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ส่วนการสนับสนุนความร่วมมือกับระหว่างประเทศ ด้านการส่งเสริม การต่อต้านการผูกขาด ภายใต้กรอบ UNCTAD โดยได้รับการคัดเลือกให้ เป็นประธานคณะทำงาน โดยมีประเทศอื่นๆ เป็นสมาชิก ได้แก่ USA, Germany, CIS, Saudi Arabia เป็นต้น.